

Slovenská inšpekcia životného prostredia
Inšpektorát životného prostredia Košice
Rumanova 14
040 53 Košice

V Tulčíku, 2. 11. 2021

VEC: Podnet vo veci podozrenia z porušení druhovej ochrany v Chránenom vtáčom území SKCHVU 052 Čergov a Území európskeho významu SKUEV0332 Čergov.

Týmto podávame podnet pre podozrenie z porušovania druhovej ochrany pri lesohospodárskej činnosti v Chránenom vtáčom území SKCHVU 052 Čergov a Území európskeho významu SKUEV0332 Čergov.

Zároveň žiadame o zastavenie realizácie t'ažby dreva v tomto poraste ako i d'alších porastoch v ochrannom pásme vodného zdroja v k.ú. Hertník do ukončenia prešetrovania podnetov.

V predmetných chránených územiach patriacich do sústavy európskych chránených území NATURA 2000 je vykonávaná lesohospodárska činnosť obhospodarovateľom lesa Lesy SR, š. p. (ďalej len „obhospodarovateľ“). Táto činnosť – výrub stromov a ich vytahovanie z porastov na cestu – bola vykonávaná **27. 10. 2021** (a ďalej v nasledujúce dni) v **pohorí Čergov v lesnom poraste číslo 463** v k. ú. Hertník, okres Bardejov.

Podávateľ podnetu považuje za potrebné zdôrazniť, že druhová ochrana je podľa ust. § 32 zák. č. 543/2002 Z. z. v platnom znení (ďalej len „ZOPK“) osobitná ochrana druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín a obmedzenie využívania vybraných druhov rastlín a živočíchov.

Čo je súčasťou druhovej ochrany chránených živočíchov, je uvedené v ust. § 35 ods. 1 a ods. 2 ZOPK. Z tohto zákonného ustanovenia vyplýva nad akúkoľvek pochybnosť, že činnosť v ňom vymenované sú zakázané voči každému jednotlivému jedincovi chráneného živočicha. Osobitne je potrebné zdôrazniť, že prípadné schválenie Programu starostlivosti o lesy (ďalej len „PSoL“) podľa žiadneho ustanovenia ZOPK neumožňuje obhospodarovateľovi nerešpektovať zákazy ustanovené v § 35 ods. 1 a ods. 2 ZOPK, ktoré zabezpečujú ochranu chránených živočíchov.

V dokumente Okresného úradu Prešov č. OÚ-PO-OOP4-2020/029998 *Odsúhlásenie plánu hospodárskych opatrení na obdobie od skončenia platnosti plánu do schválenia plánu pre LC Lesy na LHC Hertník* je uvedené citujeme: „*Okresný úrad v sídle kraja upozorňuje: Podľa § 35 ods. 2 písm. c) zákona OPaK a podľa § 35 ods. 1 písm. c) zákona OPaK je zakázané poškodzovať alebo ničiť miesta rozmnožovania alebo miesta odpočinku chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli a je zakázané úmyselné rušiť chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie.*

*Okresný úrad v sídle kraja dodáva, že k poškodeniu hniezdneho biotopu alebo miest rozmnožovania a zhromažďovania chránených živočíchov, môže dôjsť aj výrubom stromov priamo na hniezdnom biotope, resp. v jeho bezprostrednom okolí, a tým k zmene ekologických charakteristík daného biotopu. Za úmyselné poškodenie sa považuje i zásah vykonaný vtedy, ak obhospodarovateľ bol informovaný (napr. od odbornej organizácie OPaK) o hniezdení, o mieste rozmnožovania, resp. zhromažďovania sa konkrétnego chráneného druhu avifauny, a napriek tomu lesohospodárskou činnosťou zmení ekologické charakteristiky biotopu chráneného druhu živočicha. **Tento súhlas nenahrádza vyjadrenia, stanoviská, prípadne výnimky potrebné k realizácii návrhu hospodárskych opatrení.**“*

Obhospodarovateľ bol informovaný o výskyti chránených druhov a ich biotopoch, ich hniezdení, miest rozmnožovania, či zhromažďovania sa, pretože konkrétnie NATURA druhy boli vyšpecifikované a nachádzajú sa v zozname druhov uvedených vo Výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorým bol vydaný zoznam území európskeho významu ako aj vo vyhláške, ktorou bolo vyhlásené SKCHVU Čergov.

Územie európskeho významu **SKUEV0332 Čergov** bolo vyhlásené na ochranu biotopov druhov európskeho významu a ochranu druhov európskeho významu:

Mlok hrebenatý	Triturus cristatus
Kunka žltobruchá	Bombina variegata
Mlok karpatský	Triturus montandoni
Boros schneiderov	Boros schneideri
Fuzáč alpský	Rosalia alpina
Fuzáč veľký	Cerambyx cerdo
Roháč obyčajný	Lucanus cervus
Medved' hnedy	Ursus arctos
Rys ostrovid	Lynx lynx
Vlk dravý	Canis lupus
Netopier obyčajný	Myotis myotis
Podkovár malý	Rhinolophus hipposideros

Chránené vtácie územie SKCHVU 052 Čergov bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 28/2011 Z. z., teda všeobecne záväzným právnym predpisom.

Podľa tejto vyhlášky bolo predmetné chránené vtácie územie vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov: sovy dlhochvostej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, jariabka hôrneho, penice jarabej, d'atľa bielochrbtého, d'atľa čierneho, chriašteľa pol'ného, žlny sivej, kuvíka vrabčieho, d'atľa trojprstého, kuvíka kapcového, lelka lesného, orla krikľavého, rybárika riečneho, včelára lesného, bociana čierneho, tetrova hôľniaka, orla skalného, muchára sivého, pŕhľaviara čiernohlavého, krutihlava hnedého, žltochvosta lesného a prepelice poľnej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnzožovania.

Podľa ust. § 33 ods. 1, ods. 3 ZOPK sú chránenými živočíchmi druhy európskeho významu a národného významu, ktoré ministerstvo ustanovilo všeobecne záväzným právnym predpisom za chránené. Chránenými živočíchmi sú aj všetky druhy voľne žijúcich vtákov, prirodzene sa vyskytujúcich na európskom území členských štátov Európskej únie.

Podľa ust. § 35 ods. 1 ZOPK:

Chráneného živočicha je zakázané

- a) úmyselne odchytávať v jeho prirodzenom areáli,
- b) úmyselne zraňovať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli,
- c) úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnzožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie,
- d) medzidruhovo križiť vrátane križencov,
- e) držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia:

Zakázané je

- a) zbierať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť vajcia chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli vo voľnej prírode alebo držať ich vrátane prázdnych vajec,
- b) odstraňovať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť hniezda chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli,
- c) poškodzovať alebo ničiť miesta rozmnzožovania alebo miesta odpočinku chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli.

Podľa ust. § 8 ods. 1 vyhl. č. 24/2003 Z. z. v platnom znení:

Základom ochrany pôvodných druhov chránených živočíchov je ochrana ich jedincov v prirodzených biotopoch, najmä v bezprostrednom okolí miest ich rozmnzožovania, zimného spánku, zhromažďovania sa. Za bezprostredné

okolie sa považuje taký priestor, do ktorého zásah môže mať negatívny vplyv na ďalšiu existenciu živočícha.

Podľa ods. 2 citovanej vyhlášky:

Ochrana chránených živočíchov zahŕňa

- a) živé jedince a ich vývinové štádiá v prírodných populáciách a v zariadeniach uvedených v § 44 a § 45 ods. 1 písm. c) až e) zákona,
- b) uhynuté a preparované jedince,
- c) ochranu ich prirodzených a účelovo vytvorených biotopov,
- d) ochranu pred nepovoleným nakladaním s nimi, 2)
- e) opatrenia starostlivosti o populácie chránených živočíchov a ich biotopy, najmä vytváranie vhodných podmienok na život chránených živočíchov, navrátenie vymiznutých chránených živočíchov do ich biotopov.

Citované ustanovenia zákonnych predpisov jednoznačne definujú druhovú ochranu ako ochranu voči jedincom chránených druhov. Z ust. § 35 ods. 1 písm. c ZOPK zároveň vyplýva, že je zakázané aj úmyselné rušenie chránených živočíchov v ich prirodzenom areáli **najmä, ale nielen** v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďať, zimného spánku alebo migrácie. Rovnako je zakázané poškodzovať či ničiť hniezda chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli.

Nemožno mať zásadné pochybnosti o tom, že ťažba je činnosťou, v súvislosti s ktorou vzniká vysoká pravdepodobnosť rušenia chránených živočíchov. Ďalej je nesporné, že takáto činnosť je činnosťou, ktorou dochádza k úmyselnému usmrcovaniu chránených živočíchov, a to predovšetkým bezstavovcov, k poškodzovaniu a ničeniu miest na rozmnožovanie a na oddych.

Vzhľadom na vyššie uvedené je nepochybne, že obhospodarovateľ vykonávanou ťažbou postupoval v rozpore s ust. § 35 ods. 1, ods. 2 ZOPK. Vykonávať činnosti voči chráneným živočíchov zakázané je možné len za predpokladu, že výnimku zo zákazu týchto činností udelí príslušný orgán podľa ust. § 40 ods. 2, ods. 3 ZOPK. Podávateľ podnetu nemá informácie o tom, že by obhospodarovateľovi bola Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky povolená výnimka podľa § 40 ZOPK.

V tejto súvislosti podávateľ podnetu poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-441/17 (veľkej komory) zo dňa 17. 4. 2018, ktorý v tomto rozhodnutí jednoznačne konštatoval, že je povinnosťou štátov poskytnúť druhom európskeho významu prísnu ochranu v prostredí ich prirodzeného pohybu a členské štáty sú povinné zakázať každé úmyselné odchytávanie alebo usmrcovanie týchto druhov v prírode, ako aj poškodzovanie alebo ničenie miest na rozmnožovanie alebo miest na oddych týchto živočíchov. Podľa tohto rozhodnutia lesohospodárska činnosť vo forme ťažby je spôsobilá viesť k poškodzovaniu alebo ničeniu miest na rozmnožovanie a oddych chránených druhov rovnako, ako je spôsobilá viesť k porušeniu zákazov vyplývajúcich z čl. 5 písm. b) a písm. d) Smernice o vtáctve. Keďže Smernica o biotopoch a Smernica o vtáctve sú predpisy komunitárneho práva, ktorými Európska únia uplatnila svoju právomoc v oblasti ochrany životného prostredia, je výklad komunitárneho práva poskytnutý Súdnym dvorom Európskej únie, záväznej.

Vzhľadom na vyššie uvedené, žiada týmto podnecovateľ o vykonanie štátneho dozoru zameraného na zistenie, či pri vykonávanej ťažbe mal obhospodarovateľ povolenú výnimku na vykonávanie činnosti, ktoré sú podľa § 35 ods. 1, ods. 2 ZOPK voči chráneným druhom zakázané.

Podnecovateľ podnetu týmto žiada, aby bol upovedomený o spôsobe vybavenia tohto podnetu.

S pozdravom,

Ing. Juraj Lukáč
Lesoochranárske zoskupenie VLK

27.10.2021, ťažba v poraste č. 463

Ničenie biotopu chránených druhov viazaných životným cyklom na odumreté drevo (vypílené, alebo pri ťažbe poničené stojace odumreté stromy, stromy s dutinami a podobne)

Zvyšovanie odtoku vody z biotopu s vplyvom na chránené druhy; menenie ekologických charakteristík biotopu a to aj vytváraním eróznych rýh spôsobených lesným kolesovým traktorom a odťahovaním vyrúbaných stromov

